

יחידה מספר 14 - הכי טוב שאפשר

מדריך למדריך

"מהר יותר, גבוה יותר,

חזק יותר"

(סיסמת המשחקים האולימפיים)

5 4 3 2 1

13. בידיים שלנו

14. הכי טוב שאפשר

15. מבט על העולם

16. לא כועסים

כתיבה והפקה:

ניהול חינוכי: הדר סופר

צוות היגוי: רוחמה ווגל, אהרון סולטן

ריכוז: חני מנצורה

כתיבה: רועי זמיר ואליסף תל-אור

עיצוב גרפי: נעמה כץ

5 - 4 - 3 - 2 - 1

"מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר" (סיסמת המשחקים האולימפיים)

14

מטרות:

1. התלמידים יפנימו שהתמדה, חריצות והשקעה הן מפתחות להצלחה בחיים.
2. התלמידים יעמיקו ברעיונות שלפיהם התמדה, חריצות והשקעה הן חלק ממהות האדם ומעבודת ה' שלו.
3. התלמידים יבררו דרכים שונות שבעזרתן ניתן לאמץ את התכונות האלה, ולהגשים אותן בחיי היום-יום.

שלבי הפעילות:

- שלב א' - פתיחה (10 דק')
- שלב ב' - ההשקעה והחריצות מביאות להישגים (10 דק')
- שלב ג' - העשרה תורנית: משקיעים למעננו - לא רק בשביל התוצאה (10 דק')
- שלב ד' - אז איך מחזקים את מידות היסודיות והחריצות שלנו? (10 דק')
- שלב ה' - יישום (5 דקות)

עזרים:

- חבילת מטבעות שוקולד או חפיסת שוקולד (באחריות המדריך לקנות)
- גיליון נייר + כמה טושים לפעילות אחרי הסרטון של רמי לוי
- דפים שעליהם כתובות הכותרות: יחסים במשפחה; בריאות; כושר; לימודים; לימוד תורה; תפילה; יראת שמים; סדר וארגון; רכישת חברים; מציאת עבודה טובה בחופשה; פיתוח כישרון כלשהו: נגינה, שירה וכדומה.
- דף מעוצב לכתיבה אישית של התלמידים

! כבני אדם יש לנו לפעמים נטייה לחוסר העמקה, ל"עיגול פינות" ולניסיון להשיג 'כמה שיותר' בכמה שפחות השקעה ומאמץ. ביחידה זו נעסוק בחשיבותן של הרצינות, ההשקעה וההתמדה להתקדמות בחיים ולבניין האישיות השלמה של האדם.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

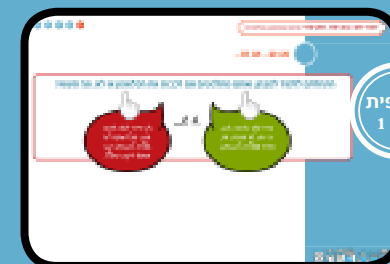
"מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר" (סיסמת המשחקים האולימפיים)

שלב א' - פתיחה

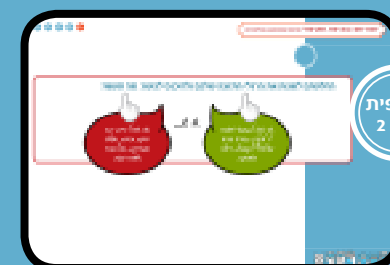
אפשרות א': משחק 'או ש... או ש...'

נבקש שישה מתנדבים. בכל פעם נקרין על הלוח תיאור קצר של מקרה (המקרים מפורטים להלן) ואחריו תופענה שתי אפשרויות פעולה. כל מתנדב יתבקש להשיב לגבי מקרה אחד ולומר בכנות באיזו משתי הדרכים המוצעות, היה נוהג במקרה שתואר. מתלמיד שתשובתו תבטא חריצות, השקעה והתמדה - נבקש לעמוד בצד ימין, ומתלמיד שתשובתו תבטא חוסר השקעה או אפילו עצלות - נבקש לעמוד בצד שמאל.

שקופית מס' 1

שקופית מס' 2

התחלתם ללמוד למבחן, ואתם מתלבטים אם לכבות את הפלאפון או לא. מה תעשו?

אין סיכוי שאני אכבה אוגו. בכל מקרה לא אצליח להגדיל יוגו ממחש דקו ברצף.

או ש...

הדור שאני אכבה אוגו, כי אם לא אכבה, אין סיכוי שאצליח להגדיל.

החלטתם לשנות את הרגלי התזונה שלכם ולהיכנס לכושר. מה תעשו?

אני אוכל היום יוגו ידקו ופידו, ואולי במדינת אבא ממר אשכח משה.

או ש...

אני אקש אגזונאי שיעזור לי להכין גפריט בריא ואצטרף לקבוצת ריצה בשכונה.

! בשלב זה לא יינתן לתלמידים הסבר לגבי החלוקה. פונה כל תלמיד לצד לפי התשובה שייתן, מבלי להסביר דבר.

החלטתם שצריך לסדר את החדר באופן יסודי. כמה תשקיעו בעניין?

כמה שפחות. העיקר שייראה שהוא מסודר. מ' חוצה אפס כוחות על זה?!

או...ל

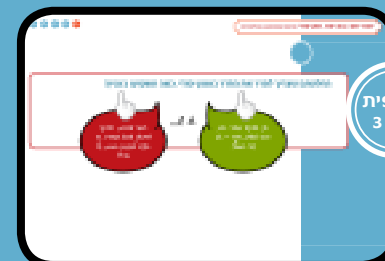
אני אשקיע מאוד. אם כבר עושים סדר - אז עד הסוף.

קיבלתם הצעה לעבודה טובה מאוד ליחופש הגדול. הבעיה היא שלעבודה הזאת צריך לקום מוקדם. מה תעשו?

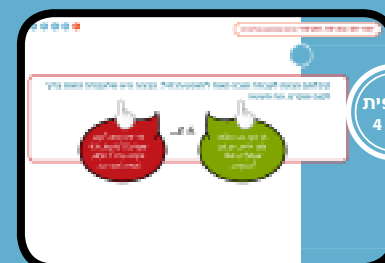
עד שיש חופשה, אקום מוקדם? לא נראה, ודאי בקרוב גיהיה לי הצעה עבודה טובה יותר.

או...ל

אני אקח את ההצעה בשג' ידיים. רק אם מתאמצים אפשר להגקדם.

שקופית מס' 3

שקופית מס' 4

ההורים שלכם ביקשו שתשגו על אחותכם הקטנה. כיצד תעשו זאת?

או...?

המורה ביקשה מכם שתעזרו לאחד החברים לכיתה להתכונן למבחן. מה תעשו?

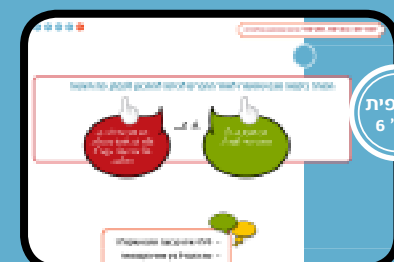
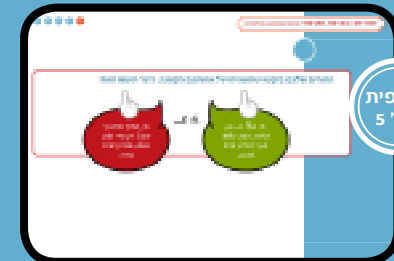
או...?

שאלות לדיון

- ? מה ההבדל בין שתי הקבוצות?
- ? מדוע הקהל הצופה בחר לתת את המטבעות דווקא לקבוצה שבה בחר?

לאחר הפעילות, נבקש מנציגי התלמידים
שלא השתתפו, לחשוב לאיזו מהקבוצות
- זו העומדת בצד ימין או זו העומדת
בצד שמאל, ראוי לתת חבילת מטבעות
שוקולד.

סיכום: לפני הקהל

עומדות 2 קבוצות. האחת
מייצגת עשייה יסודית,
השקעה, התמקדות בפעולה
ומאמץ לעשות את הדבר על
הצד הטוב ביותר. הקבוצה
השנייה מייצגת את ההפך
- שטחיות, חוסר התמדה,
חוסר השקעה.
על פי ההחלטה לגבי הקבוצה
שראו לתת לה את מטבעות
השוקולד המדריך יוכל לסכם
איזוהי הקבוצה המוערכת
יותר ומדוע.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

"מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר" (סיסמת המשחקים האולימפיים)

אפשרות ב': הסיפור של רמי לוי

נצפה עם התלמידים בסרטון המספר את סיפור חייו של רמי לוי - משכונת הפחים בירושלים, מתלמיד שנשאר כיתה בסוף כיתה ד' ומסיים שמונה שנות לימוד בלבד - לאיש עסקים מצליח. ובקש מכל תלמיד לחשוב על מילה אחת או שתיים שבכוון להסביר בזכות מה הצליח רמי לוי (ניתן לחזור על אותן מילים כמה פעמים). ניצור יחד 'ענן מילים' כיתתי ולתוכו נקליד את המילים שיציעו התלמידים. את ה'ענן' הזה נוכל להדפיס ולתלות בכיתה או לחלק לתלמידים.

למדריכ/ה: איך יוצרים ענן מילים ב tagxedo ?

- 1) מחפשים ב'גוגל' או נכנסים לאתר <http://www.tagxedo.com/app.html> (יש להיכנס באמצעות אקספלורר).
- 2) לוחצים על ה'לחצן' Load וכותבים בחלון הכנסת הטקסט את כל המילים שאותן רוצים להציג (אפשר 'להדביק' טקסט קיים).
- 3) לוחצים על ה'לחצן' Submit.
- 4) מעצבים את הענן בעזרת הסרגל השמאלי (צבע, סידור מילים וכו').
- 5) כדי לבחור צורת ענן - לוחצים על ה'לחצן' shape.
- 6) כדי לשמור או להטמיע מילים באתר לוחצים על ה'לחצן' save / share.

א) לשמירה כתמונה - בוחרים ב-Image את הגודל הרצוי ושומרים בתיקייה במחשב.

ב) לשמירה ב'מהדורה' אינטראקטיבית - בוחרים באפשרות Web ואח"כ Submit- ובחרים אפשרות של העתקת כתובת ליצירת קישור או העתקת קוד להטמעה (השורה התחתונה).

(מתוך אתר ההדרכה של רותי גפר, <https://sites.google.com/a/tzafonet>).

! אנו ממליצים מאוד להתנסות בכלי האינטרנטי, הן משום שזוהי דרך אטרקטיבית עבור התלמידים והן מכיוון שענן מסוג זה יבליט מילים מסוימות שחוזרות פעמים רבות - ויציג שיקוף יפה לדבריהם של התלמידים.

*** למדריכ/ה: במקום האפשרות האינטרנטית, אפשר לעשות את התהליך גם כגרפיטי על גיליון נייר כיתתי גדול.**

! **סיכום -** גם במשחק 'או ש.. או ש..' וגם בסיפור הצלחתו של רמי לוי אנו נחשפים למסר שכדי להצליח ולהתקדם יש להשתדל ולעשות את הדברים בחיים על הצד הטוב ביותר, ביסודיות ומתוך השקעה. בהמשך היחידה נברר מדוע יש לפעול כך? מה יצא לנו מזה?

5 - 4 - 3 - 2 - 1

"מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר" (סיסמת המשחקים האולימפיים)

שלב ב' - ההשקעה והחריצות מביאות להישגים:

הישג ראשון: התמדה והשקעה- יכולות להביא לתוצאות שלא האמנו שאפשר להגיע אליהן כלל!

מיתוס ארבע הדקות

במשך שנים רבות מאוד לא הצליחו הרצים לרוץ את ריצת המייל (1.6 קילומטר) בפחות מארבע דקות. האמונה באי היכולת 'לפרוץ' את 'מחסום ארבע הדקות' הייתה כה חזקה, עד שרופאים וחוקרים הגיעו למסקנה כי הגוף האנושי פשוט אינו מסוגל לעשות זאת. עד שהגיע רוג'ר באניסטר. בשנת 1954 קרה ה'בלתי אפשרי' ורוג'ר באניסטר הצליח לרוץ את ריצת המייל ב 3:59:04 דקות בלבד. כשנשאל רוג'ר כיצד עשה את ה'בלתי אפשרי' השיב: "אימונים גופניים מרובים, התמדה ואמונה שאם אנסה ואתאמץ מספיק - אצליח!"

מה לדעתכם היה חשוב יותר: ההשקעה וההתמדה של רוג'ר או הכישרון והיכולת הפיזית שניתן בהם ואחרים לא זכו בהם? ערכו הצבעה: כמה תלמידים מסכימים עם כל אחד מהמשפטים האלה:

- רוג'ר הצליח 'לפרוץ' את 'מחסום ארבע הדקות' מפני שהיה מוכשר באופן יוצא דופן.
- רוג'ר הצליח 'לפרוץ' את 'מחסום ארבע הדקות' מפני שהשקיע והתמיד ברצינות.

שקופית מס' 8

שאלות לדיון

באותה השנה, בעקבות 'פריצת' "מחסום ארבע הדקות", הצליחו 37! אצנים נוספים להשלים ריצת מייל בפחות מארבע דקות. ? כיצד אתם מסבירים את התופעה שלאחר שה'מחסום' 'נפרץ', הצליחו אצנים רבים כל כך 'לשחזר' את ה'פריצה'? על כך נענה: מהעובדה שבאותה השנה ש'מחסום ארבע הדקות' 'נפרץ', הצליחו 37 אצנים נוספים לרוץ את המרחק בפחות מ-4 דקות, אפשר ללמוד שכנראה לא מדובר בכישרון יוצא דופן של רוג'ר, אלא בהשקעה ובהתמדה, ואולי מעל לכול באמונה שהדבר אפשרי.

! האפשרויות שלפניכם מציגות כיוונים שונים. אפשר לבחור בכיוונים מסוימים, המתאימים לדעתכם לתלמידים, ואפשר גם לעסוק בכולם - אם הזמן העומד לרשותכם מאפשר זאת.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

"מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר" (סיסמת המשחקים האולימפיים)

דוגמה נוספת להצלחה ספורטיבית מיוחדת:

יוסין בולט, אתלט מג'מיקה שנחשב היום לאצן המהיר בעולם אשר שבר שיאי עולם רבים:

מה לדעתכם חשוב יותר: ההשקעה וההתמדה של בולט או הכישרון והיכולת הפיזית שניחן בהם ואחרים לא זכו בהם?

בראיון לעיתון סיפר בולט על תחילת דרכו בספורט:

"אמרתי, 'למה אני לא מנצח?' והמאמן שלי אמר: 'בגלל שאתה לא מתאמן בחדר כושר. אתה חלש. אין שום טעם שתמשיך לרוץ אם אתה לא מתכוון לתת את הכל'. הלכתי לחדר כושר, והרגשתי את השינוי בעונה שלאחר מכן".

(מתוך מהדורה אינטרנטית של עיתון 'ישראל היום', 13.12.2013)

"כל מה שרציתי לעשות זה ליהנות. כולם ניצחו אותי, המאמן שלי הסביר שכולם על המסלול מוכשרים, ומי שיעבוד הכי הרבה על הכישרון שלו, יהיה הטוב מכולם. לא התאמנתי מספיק חזק כמו שהייתי מסוגל. אנשים היו אומרים, 'הו, יוסיין לעולם לא יהיה טוב כמו שהוא היה בתיכון'."

שאלה סגורה

? באילו תחומים נוספים, עשוי, לדעתכם, אדם להצליח אם יהיה יסודי ויתאמץ ככל יכולתו להתקדם?

שקופית מס' 9

! **סיכום:** התמדה, יסודיות והשקעת מאמץ מביאים לתוצאות ולהתקדמות. גם אם לא נגשים את הציפיות שלנו במלואן, להתקדם - ודאי נצליח.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

"מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר" (סיסמת המשחקים האולימפיים)

הישג שני: אנשים משקיענים ויסודיים זוכים להערכה

דמיינו שאתם מנהלים של חברת היי-טק גדולה. אתם מחפשים עובדת, ובעקבות פרסום מודעת "דרושים" פנו אליכם שתי מועמדות שלשתיהן תואר במחשבים (כלומר: שתיהן מתאימות לעבודה). כל אחת מהמועמדות הביאה עמה מכתב המלצה:

ליטל

ליטל היא עובדת חרוצה מאוד. גם כשמוטלות עליה משימות 'אפורות' ומשעממות, היא משקיעה את מלוא האנרגיה כדי לבצען, וההספקים שלה בעבודה ראויים לשבח. אמנם בדרך כלל אין לה רעיונות 'מבריקים' והתרומה שלה לחברה מתבטאת ברווח של סכומים קטנים במטלות הקטנות שהיא עושה, אבל אפשר לסמוך עליה שתקבל עליה אחריות ותעשה ככל יכולתה כדי לקבל את התוצאה הטובה ביותר שאפשר.

קארין

קארין היא עובדת מוכשרת אבל אינה אוהבת להתאמץ. כשיש משהו שמאתגר אותה, או מוטלת עליה משימה שמעוררת בה עניין, היא פועלת ביצירתיות ועושה עבודה מעולה. רבים מהמוצרים שיוצאים תחת ידיה ייחודיים ומניבים רווחים גדולים לחברה ואפילו גורפים פרסים יוקרתיים. לעומת זאת, כשהמטלה משעממת אותה, היא מנסה להתחמק ממנה או עושה אותה באופן בינוני.

שאלות לדיון

- ? איזו מהמועמדות הייתה מקבלים לעבודה? מדוע?
- ? מה חשוב יותר בעיניכם: כישרון, או 'ראש גדול'? מדוע?

מחקר שנערך באוניברסיטת קנט הבריטית, חשף את כישורי העבודה המרכזיים ביותר שמחפשים המעסיקים בחברות הגדולות.

בין הבולטים ביותר ברשימה הופיעו כמה תכונות הקשורות להשקעה ולחריצות:

- על העובד/ת להיות "בעל/ת יכולת הנעה עצמית" - כלומר: עובדים שפועלים בחריצות ובהתמדה מתוך הניעה פנימית אישיות, ולא בעקבות דרבון כזה או אחר מצד המנהלים.
- על העובד/ת להיות "בעל/ת מצינונות ונחישות" - כלומר: עובדים שמבטאים שאיפה מתמדת לעבודה מיטבית ולייעול העבודה.

שקופית מס' 10

! נסכם: אנו רואים

שאנשים מעריכים את יכולת ההתמדה, ההשקעה והחריצות של אנשים אחרים. לכן ההתמדה והחריצות יכולות לצד יכולתן להביא את האדם להישגים שאליהם הוא שואף, להקנות לו מעמד טוב בחברה.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

"מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר" (סיסמת המשחקים האולימפיים)

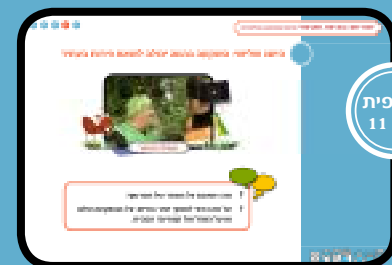
הישג שלישי: השקעה בהווה יכולה לשאת פרות בעתיד

נפתח את תיאור ההישג הזה בצפייה בסרטון: "הנמלה והצרצר: (משלי לפונטיין) מתוך קלטת הילדים 'סבא טוביה'.

שאלות לדיון

? מה דעתכם על המסר של הסרטון?

? על מה כדאי לסמוך יותר בחיים: על ההשקעה שלנו או על המזל ועל קשרים? הסבירו.

שקופית
מס' 11

← למדריכ/ה: ייתכן שתלמידים יטענו שלא תמיד ההתמדה וההשקעה מובילות להישגים, ושבסופו של דבר רק כישרון מולד, מזל, ייחוס משפחתי, או קשרים ופרוטקציות - יכולים באמת לעזור לאדם להגיע למקומות שאליהם הוא שואף.

ראשית, חשוב לזכור מיהם התלמידים ולשוחח על כך בשיחות האישיות. נקודה זו יכולה להוות עבור אותם תלמידים את ה'מחסום' - וממילא לא יוכלו באמת לעבור אותו.

שנית, המציאות אכן מורכבת יותר, ולא תמיד השקעה בלבד יכולה להוביל אותנו אל התוצאות הנכספות. הצטרפות כישרון ומאמץ זה לזה - מגדילה את הסיכויים להניב תוצאה טובה.

שלישית, כמו כל דבר בחיים, יש דברים שאינם בשליטתנו ואין טעם להתמרמר עליהם ולתלות בהם את הכישלון, אלא צריך להתמקד במה שבשליטתנו ושם לפעול למען הצלחה והתקדמות.

והנקודה האחרונה, שנעסוק בה בשלב הבא, שלב ההעשרה התורנית, היא התבוננות בהשקעה ובחריצות, מזווית אחרת, שאינה קשורה לתוצאותיהן שתוארו לעיל (תוצאות 'חיצוניות'), אלא לתהליך שנוצר בין האדם לבין עצמו.

שלב ג' - העשרה תורנית: משקיעים למעננו - לא רק בשביל התוצאה

מטרתו של חלק זה להמחיש לתלמידים שהישג שהצלחנו להגיע אליו לאחר שהתאמצנו עבורו, גורם לנו להרגיש סיפוק ושמחה רבים יותר מהישג שהגענו אליו ללא כל מאמץ.

אפשרות א':

נפתח בסיפור (עדיף לספר את הסיפור על פה):

יום אחד הודיע המלך לבנו כי הוא מעבירו לעבוד אצל נפח אחר.

אותו נפח לא ידע כי בן-מלך הוא והעבירו במשך השבוע בעבודות קשות. באותו שבוע עבד בן-המלך יותר ממה שעבד במשך כל חייו.

בסוף השבוע נתן לו הנפח את שכרו - רבע זהוב. שב בן-המלך לארמון עייף ומזיע ונתן למלך את רבע הזהוב, והנה ראה כי אביו עומד לנהוג כמנהגו ולהשליכו אל האש.

קפץ בן-המלך על אביו, תפס את המטבע וזעק:
"אל תשליכוהו אל האש - הוא שלי!!!"
עבדתי עליו במיטב כוחותיי".
(סיפור עממי)

מלך אחד היה עשיר מאוד. והיה לו בן שעתידי היה לרשת את כיסאו בבוא הזמן.

אולם אותו בן היה מפונק ועצל מאוד. רצה המלך להכשירו וללמדו ולכן שלח אותו לעבוד אצל הנפח.

הנפח שידע כי העובד הוא בן-מלך, לא נתן לו לעבוד בעבודות קשות,

אלא המשיך לפנקו ולא דרש ממנו דבר. בכל שבוע היה נותן לו שכרו מטבע זהוב אחד.

כאשר היה בן-המלך מגיע אל הארמון בסוף השבוע ונותן לאביו את המטבע הזהוב, היה המלך אווז במטבע ומטילו אל האש.

תמה בן-המלך על מעשהו של אביו, אולם לא אמר כלום. כך חלפו כמה שנים.

שאלות לדיון

- ? מה ההבדל בין תגובת בן המלך ל(כמעט) זריקת המטבע לאש בפעם האחרונה לבין תגובתו לזריקת המטבע בכל הפעמים שקדמו לה?
- ? מדוע יש הבדל?
- ? מה אנו לומדים מהסיפור?

5 - 4 - 3 - 2 - 1

"מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר" (סיסמת המשחקים האולימפיים)

נקרא עם התלמידים את הקטע מספרו של הרמח"ל "דעת תבונות":

"כי הא-ל יתברך שמו הוא תכלית הטוב (אלוקים הוא הטוב המוחלט) ואמנם מחוק הטוב הוא להטיב (חלק ממהותו של הטוב, הוא להיטיב לאחרים) וזה הוא מה שרצה הוא יתברך שמו לברוא נבראים (וזו הסיבה שאלוקים ברא את העולם) [...]"

ואמנם כדי שתהיה ההטבה "הטבה שלימה" ידע בחכמתו הנשגבה שראוי שיהיו המקבלים אותה, מקבלים אותה ביגיע כפם, כי אז יהיו הם בעלי הטוב ההוא, ולא יישאר להם בושט פנים בקבלם הטוב כמי שמקבל צדקה מאחר (כדי שההטבה תהיה מלאה, אלוקים לא נתן לבני האדם את העולם מושלם, אלא נתן להם לעבוד ולעמול לשם כך. כי אדם שמקבל דבר מתוך רחמים, כמו צדקה, הוא אולי מקבל את מבוקשו, אבל הוא גם מתבייש בעצמו שהוא נזקק לאחרים, ולא הצליח בכוחות עצמו)."

(רמח"ל, דעת תבונות, אות י"ח)

שקופית
14'
מס'

נסכם: הסיפור, וכמותו המקור מספרו של הרמח"ל, מלמדים אותנו שלא השגת המבוקש היא העיקר אלא ההשקעה והמאמץ הם הטובה האמתית שניתנה לאדם בעולם, משום שמעבר לכוחם להוביל אותו להשיג את מה שרצה, הם גורמים לו לזכות בסיפוק נפשי-רגשי ממעשיו ולהפוך אותו לאדם יוצר ודינמי שמשפיע על העולם. שינוי זה חשוב לעיצוב האופי שלנו ולהתפתחותו, והוא לא יוכל להתרחש אצל מי שאינו מתאמץ.

שאלות לדיון

? השלימו:

- הקב"ה ברא את העולם _____ (מושלם / לא מושלם)
 - כי רצה שבני האדם _____ (יתאמצו / לא יתאמצו)
- מפני שרק בדרך זו הם יהיו גאים ושמחים במה שה' נתן להם.

? התוכלו להבין את ההיגיון שברעיון ולהסבירו?

? איזו השפעה יש למאמץ על האופי ועל הנפש של האדם?

5 - 4 - 3 - 2 - 1

"מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר" (סיסמת המשחקים האולימפיים)

אפשרות ב:

נקרין על הלוח את השאלה:

איזה זמן ביום הוא זמן של 'עבודת ה' מדוע?

על המצגת יופיעו תשובות שונות לשאלה זו, ונבקש מהתלמידים להצביע על התשובות הנכונות ביותר לדעתם:

בכל דבר שאנו עושים

כשמקיימים מצוות

כשעוסקים בחסד

תפילה

זמן לימוד תורה

התלמידים יסבירו את בחירתם.

← למדריכ/ה: אנו רוצים לכוון את התלמידים לתשובה 'בכל דבר שאנו עושים' כדי לומר שעבודת ה' היא מהות שעלינו להיות מודעים לה כל הזמן, והיא המכוונת אותנו בדרך הפעולה שלנו בכל זמן, בכל מקום ובכל מעשה: כשאנחנו מבליים עם חברים, כשאנחנו לומדים בבית הספר וגם כשאנחנו עוסקים בספורט או באמנות. עלינו לזכור שאנחנו בניו של ה' תמיד, ללא הפסקה, ולפעול על פי הדרך שאותה התווה לנו.

נקרא את דברי הרב קוק:

"בכל דרכיך דעהו" (משלי ג', ו) - צריך לבקש את הקב"ה בתוך הדרכים שהוא מתנהג בהם (האדם צריך לראות את עבודת ה' שלו בכל דבר שהוא עושה, גם במעשי החול).

וכן בכל הדברים שעושה... ישתדל בכל שכלו וכחותיו לעשות את מה שהוא עושה בתכלית השלמות בכל צדדי השלמות, ונמצא שהוא יודע את השם יתברך בכל הדרכים. (כיוון שאלוקים הוא אין-סופי ונמצא בכל פרטי המציאות, כאשר האדם עושה את הדברים ביסודיות ובצורה מעמיקה - במעשים אלו הוא עובד את ה')."

(הרב קוק, מוסר אביר, פרק ב')

שקופית
15' מס'

נסכם: הרב קוק מלמד אותנו שההשקעה והחריצות חשובות גם לקשר שבין האדם לבין אלוקים.

מתוך אמונתו ש"מלא כל הארץ כבודו", ושליית אתר פנוי מניה (ושאין מקום ריק מאלוקים) - הרב קוק מלמד אותנו שבעצם בכל פעולה ופעולה שאנו עושים אנו עובדים את הקב"ה. כאשר אנו עושים את הדברים ביסודיות אנחנו בעצם עובדים את ה', כיוון שאנו מידבקים באותו גילוי של אלוקים שבא לידי ביטוי בכל תחום שהוא.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

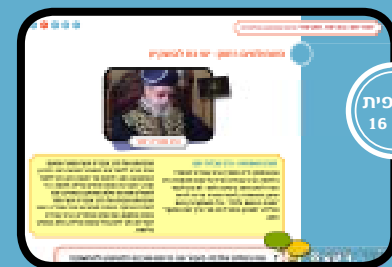
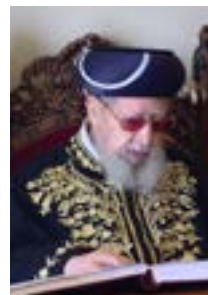
"מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר" (סיסמת המשחקים האולימפיים)

שלב ד' - אז איך מחזקים את מידות ההשקעה, החרציות וההתמדה שלנו?

אפשרות א': כשחולמים רחוק - יש גם כוח לעמול ולהשקיע

סיפור חייו של הרב עובדיה יוסף יכול לשמש לנו מקור השראה ומופת, ולעזור לנו להרגיל את עצמנו לפתח את מידות ההשקעה החריצות וההתמדה, כמו שהיו למרן הרב עובדיה יוסף:

הרב עובדיה יוסף, מגדולי חכמי ישראל בדורות האחרונים, ניהן בכישרון יוצא מגדר הרגיל לזכור את תלמודו. לצד כישרונו המיוחד של הרב עובדיה, אין ספק שההשקעה, החריצות וההתמדה שלו בלימוד התורה, מצעירותו ועד ימיו האחרונים, הן שנתנו לו את היכולת לעלות בתורה באופן יוצא דופן כפי שעלה. אחד הסיפורים הבודדים על ימי ילדותו, יכול ללמד אותנו זאת:

שקופית
מס' 16

הפנים האמתיות - הרב עובדיה יוסף:

גם בהמשך חייו המשיך הרב עובדיה להתמיד בלימודו. הרב עובדיה העיד על עצמו שכאשר היה צעיר לימים וישב בישיבה ולמד, לא נהג לענוד שעון. ההתמדה בלימוד התורה צריכה להיות "והגית בו יומם ולילה" - בלי הפסקה בין היום והלילה, "ואם כן, בשביל מה אני צריך את השעון?" תמה.

החברותא של הרב עובדיה יוסף מספר שפעם אחת הגיע ללמוד אתו במוצאי תשעה באב. מכיוון שבתשעה באב, לפחות עד חצות היום, אין ללמוד תורה, ישבו עד כמעט שתיים בלילה ללמוד, כדי להשלים את מה שלא הספיקו. בשתיים, יצא החברותא מביתו של הרב עובדיה יוסף וחזר למחרת בבוקר. כשחזר מצא את הרב עובדיה יושב באותו המקום, עם אותם הספרים. הרב עובדיה יוסף לא הלך לישון כלל באותו הלילה, אלא המשיך בלימודו.

דרכו המיוחדת בלימוד היא שהובילה בסופו של דבר לבקיאותו העצומה של הרב עובדיה יוסף, בקיאות יוצאת דופן, כפי שאפשר ללמוד מהסיפור שלפנינו:

הרב ד"ר בני לאו, שעבודת הדוקטורט שכתב בחנה את דרך הפסיקה של הרב עובדיה יוסף, מספר שפעם אחת החליט לבחון את גדולתו של הרב ולצורך כך ביקש ממנו להזכיר בעל פה מבלי לעיין בספרים את כל המקומות מספרי התלמוד וההלכה שבהם מוזכר נושא הלכתי מסוים. אל מול רשימת המקורות שהכין הרב, ישב הרב בני לאו מצויד במחשב ובמנוע חיפוש המאפשר חיפוש כל אותם מקורות, וערך חיפוש משלו. לתדהמתו הוא גילה שהרשימה

שהחיפוש שלו הניב הייתה זהה כמעט לחלוטין לזו שהכין הרב יוסף. כל המקומות שכתב הרב הופיעו גם ברשימה שלו, אבל ברשימה שלו היו שני מקורות שנעדרו מהרשימה שהכין הרב. אותם שני מקורות היו מובאות מתוך ספריו של הרב עובדיה יוסף עצמו.

ערכו סבב, ובקשו מכל תלמיד לספר מהו החלום שבעבורו היו מוכנים להשקיע את כל כוחותיהם, ובעבורו הם מוכנים לסגל לעצמם את מידות ההשקעה, החריצות וההתמדה.

ביחידה 4 - "עבודת

המידות", וכן ביחידה 12 - "לא בשמים היא", מובאות עצות שיכולות לתת לתלמידים כלים לא מעטים הקשורים לענייננו. לא חזרנו עליהן כאן, אך מומלץ ונכון לבקש מהתלמידים להזכיר אילו כלים שעליהם דיברנו ביחידות קודמות, יכולים להתאים גם כאן, ובעקבות דבריהם להזכיר את העצות המובאות ביחידות אלו.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

"מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר" (סיסמת המשחקים האולימפיים)

אפשרות ב': 'להגדיל ראש'

נשאל את התלמידים: מה המשמעות של כל מה שאמרנו היום? שממחר אנחנו צריכים להיות 'חנונים', שכל היום דבוקים לכיסא ורק לומדים? שמתחילים להשקיע בכל דבר ודבר?

נענה, שבוודאי לא לזה התכוונו, אלא כוונתנו לומר שעלינו להשקיע יותר, להתאמץ יותר, להתמיד יותר - במגוון הדברים שאנו עושים בחיים. "לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין ליבטל ממנה". עליך לעשות את הדברים ב'ראש גדול', לראות כיצד אפשר לעשות את הדברים בדרך מוצלחת יותר, כיצד אפשר לשפר, לאט לאט, בצעדים קטנים ולא לעשותם רק כדי לסיים ולצאת ידי חובה.

צעדים קטנים בדרך להתקדמות.

נחלק לכל זוג תלמידים דף שבכותרתו תחום אחד בחיים שכדי להצליח בו יש לעמול ולעבוד ביסודיות (יחסים במשפחה; בריאות; כושר; לימודים; לימוד תורה; תפילה; יראת שמים; סדר וארגון; רכישת חברים; מציאת עבודה טובה בחופשה; פיתוח כישרון כלשהו: נגינה, שירה וכדומה).

כל זוג תלמידים יכתוב מעשה אחד קטן שבאפשרות התלמידים לעשותו ברצינות ובאחריות רבה יותר משעשו אותו עד כה ובהפעלת 'ראש גדול' - כדי להצליח. אחרי שיכתבו, יקפלו את הדף באופן שהקיפול יסתיר את הדברים שכתבו, ויעבירו אותו לזוג שלימנים. מהזוג שלשמאלם הם יקבלו דף שבראשו כותרת אחרת, ואף הוא מקופל באופן שמסתיר את מה שנכתב בו על ידי חבריהם. בתום הסבב נקבל דפים שבראש כל אחד מהם כותרת, ומתחתיה הצעותיהם של כל זוגות התלמידים, שנכתבו זו תחת זו, מבלי שהכותבים ראו את ההצעות שכתבו חבריהם.

לאחר מכן המדריך יקיים דיון משותף ברעיונות בפורום הכיתתי.

5-4-3-2-1

"מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר" (סיסמת המשחקים האולימפיים)

שלב ה' - יישום

נסכם את היחידה בהתבוננות אישית של כל תלמיד ובחשיבה על תחום אחד שבו הוא יקבל על עצמו להיות יסודי ולהשקיע יותר (אפשר לבחור באחד התחומים מתוך הפעילות הקודמת).

כיצד יבחר התלמיד את התחום? על פי דברי חכמים:

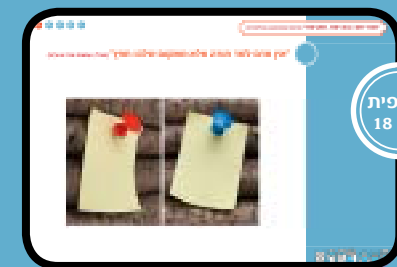
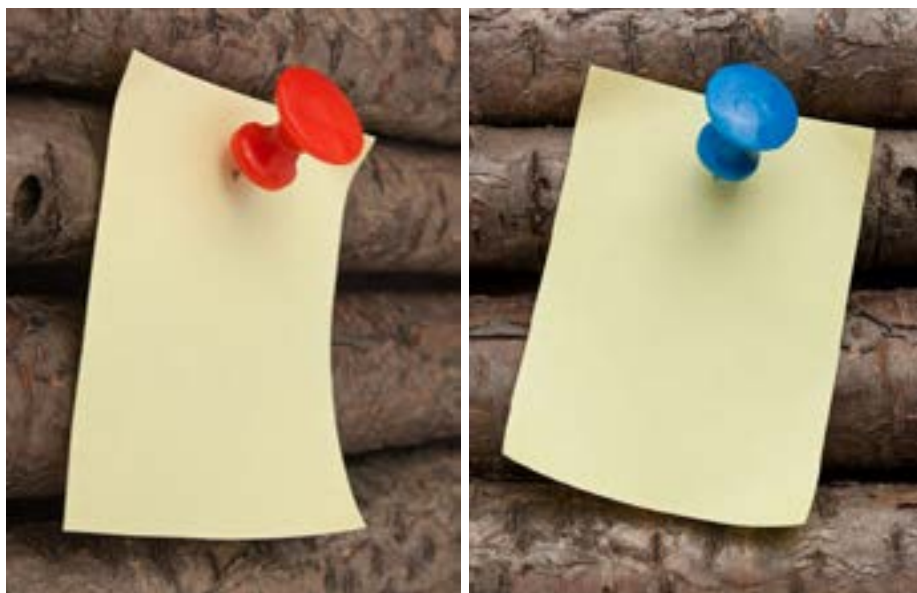
"אין אדם למד תורה אלא ממקום שלבו חפץ"

(בבלי, עבודה זרה יט ע"ב)

לימוד תורה הוא אתגר לא פשוט לאדם, ועל כן חכמים מציעים שיתחיל בלימודו במקום שלבו חפץ - במקום שהוא עצמו רוצה בלימוד. באופן דומה, אנו יכולים לומר שההשקעה והרצינות, חריצות והתמדה - הן מידות שקל לאדם לדבוק בהן כאשר הוא עושה את הדברים מתוך אהבה, ועל כן כדאי שיבחר תחום שחביב עליו במיוחד.

בד בבד חשוב שהתלמידים יזכרו, כמו שראינו במשחק הפתיחה ובפעילות הכתיבה בדף המקופל, שאת החריצות אפשר לבטא גם במעשים קטנים של יום-יום כמו באופן שבו אנחנו מסדרים את החדר שלנו, לומדים למבחן, משקיעים בחבר וכו'.

נבקש מכל תלמיד לכתוב לעצמו על פתק שני דברים שבהם הוא מקבל עליו להשתדל להתמיד יותר בתקופה הקרובה: דבר אחד שהוא אוהב (ושיהיה לו קל יחסית להתמיד בו) ודבר אחד שהוא אוהב פחות.

סיכום: כל אחד נולד עם 'ארגז כלים', יכולות וכישורים מסויימים - אך רק השקעה, מאמץ ויסודיות יכולים להפוך את הכלים הגולמיים הללו לסיפור הצלחה.

בנוסף לכך, אדם טוב, אדם מוערך, הוא אדם שמשתדל בכל דבר שהוא עושה, לעשות את המקסימום שלו, את הכי טוב שהוא יכול. זה יגרום לו לתחושה טובה ולסיפוק, ולסביבתו להעריך אותו לסמוך עליו.